

अन्नाभावात् सारमेयादयो निष्कुलतां गन्तुमारब्धाः । अथ चित्राङ्गः
 क्षुत्क्षामकण्ठस्तद्वयादेशान्तरं गतः । तत्र च कस्मिंश्चित् पुरे कस्यचि
 द्गृहमेधिनो गृहिण्याः प्रमादेन प्रतिदिनं गृहं प्रविश्य विविधान्नानि
 भक्षयन् परां तृप्तिं गच्छति । परं तद्गृहाद्वह्निर्निष्क्रान्तो ऽन्यैर्मदोद्धत
 सारमेयैः सर्वदिनं परिवृत्य सर्वाङ्गं दंष्ट्राभिर्विदार्यते । ततस्तेन विचि ५
 न्तितं । अहो वरं स्वदेशो यत्र दुर्भिक्षे ऽपि सुखेन स्थीयते । न
 च को ऽपि युद्धं करोति । तदेव स्वनगरं व्रजामि । इत्यवधार्य स्व
 स्थानं प्रतिजगाम । अथासौ देशान्तरात् समायातः सर्वैरपि स्वजनैः
 पृष्टः । भो चित्राङ्ग कथयास्माकं देशान्तरवार्ता । कीदृग्देशः । किं
 चेष्टितं लोकस्य । क आहारः । कश्च व्यवहारस्तत्रेति । स आह । १०
 किं कथ्यते विदेशस्य स्वरूपविषयः ।

सुभिक्षाणि विचित्राणि शिथिलाः पौरयोषितः ।

एको दोषो विदेशस्य स्वजातिर्यद्विरुध्यते ॥ ८३ ॥

सो ऽपि मकरस्तदुपदेशं श्रुत्वा कृतमरणनिश्चयो वानरमनुज्ञाय स्वा
 श्रयं गतः । तत्र च तेन स्वगृहप्रविष्टेनाततायिना सह विग्रहं कृत्वा १५
 दृढसत्त्वावष्टम्भनाच्च तं व्यापाद्य स्वाश्रयं च लब्ध्वा सुखेन चिरकाल
 मतिष्ठत् । साध्विदमुच्यते ।

अकृत्य पौरुषं या श्रीः किं तथापि सुभोग्ययो ।

जरद्भवो ऽपि समश्नाति दैवादुपगतं तृणं ॥ ८४ ॥

इति श्रीविष्णुशर्मविरचिते पञ्चतन्त्रके

२०

लब्धप्रणाशो नाम चतुर्थं तत्त्वं

समाप्तं